

**REMONT I ZMIANA SPOSOBU UŻYTKOWANIA
BUDYNKU "FABRYKI FAJEK" NA SKANSEN
ul. Fabryczna 7, 42-793 Zborowskie dz. nr 264/9**

Inwestor: **Gmina Ciasna
ul. Nowa 1a
42-793 Ciasna**

Adres budowy: **ul. Fabryczna 7, 42-793 Zborowskie dz. nr 264/9**

Rodzaj opracowania: **Projekt Budowlany Zamienny
do projektu „Przebudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku
„Fabryki Fajek” na muzeum” zatwierdzonego decyzją z dnia 14.01.2014
nr WB.6740.21.2014 przez Starostę Lublinieckiego**

Projektant: **dr inż. Piotr ŁOBODA
uprawnienia budowl. 750/94
uprawnienia konserw. 343/99 ŚIWKZ Katowice
(konstrukcja)**

**mgr inż. arch. Wojciech ŁOBODA
uprawnienia budowl. 25/10/SLOKK
(architektura)**

SPIS TREŚCI:

1.	TEMAT OPRACOWANIA.....	4
2.	PODSTAWA OPRACOWANIA.....	4
3.	ZAMIERZENIA PROJEKTOWE.....	4
4.	SYTUACJA.....	9
5.	ZAMIERZENIA PROJEKTOWE.....	9
6.	OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA.....	19
7.	INFORMACJA BIOZ.....	22

ZAŁĄCZNIKI:

- informacja BIOZ
- karta techniczna materiału KM01
- decyzja o pozwoleniu na budowę nr WB.6740.21.2014 z 14.01.2014 wydana przez Starostę Lublinieckiego
- oświadczenia projektantów
- zaświadczenia o przynależności do izby zawodowej

SPIS RYSUNKÓW:

architektura

- A-00 Plan zagospodarowania terenu
- A-01 Rzut przyziemia
- A-02 Rzut więźby dachowej
- A-03 Rzut dachu
- A-04 Przekrój A-A
- A-05 Przekrój B-B
- A-06 Elewacja pd-zach
- A-07 Elewacja pn-wsch
- A-08 Elewacja pn-zach
- A-09 Zestawienie okien

inwentaryzacja

- I-01 Rzut piwnic
- I-02 Rzut przyziemia
- I-03 Rzut poddasza
- I-04 Rzut więźby dachowej
- I-05 Rzut dachu
- I-06 Przekrój A-A
- I-07 Przekrój B-B
- I-08 Przekrój C-C
- I-09 Elewacja pd-zach
- I-10 Elewacja pn-wsch
- I-11 Elewacja pn-zach

1. Temat opracowania.

Przedmiotem opracowania jest istniejący budynek „Fabryki fajek”, zlokalizowany w miejscowości Zborowskie przy ul. Fabrycznej 7, dz. nr 264/9.

Inwestorem zadania jest Gmina Ciasna.

Istniejący obiekt – tzw. „Fabryka fajek” – będzie użytkowany jako skansen.

Niniejsze opracowanie obejmuje Projekt Budowlany Zamienny do projektu „Przebudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku „Fabryki Fajek” na muzeum” zatwierdzonego decyzją z dnia 14 stycznia 2014 nr WB.6740.21.2014 wydaną przez Starostę Lublinieckiego.

2. Podstawa opracowania.

Projekt opracowano na podstawie:

- umowy i uzgodnień z Inwestorem
- wizji lokalnej i pomiarów inwentaryzacyjnych przeprowadzonych w kwietniu 2015
- Projektu Budowlanego „Przebudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku „Fabryki Fajek” na muzeum” opracowanego przez pracownię "APPA-Jan Pudło" w listopadzie 2013 i zatwierdzonego decyzją z dnia 14 stycznia 2014 nr WB.6740.21.2014 przez Starostę Lublinieckiego.

3. Zamierzenia projektowe.

3.1 Opis ogólny

Niniejsze opracowanie dotyczy remontu budynku „Fabryki fajek” i zmiany sposobu użytkowania na obiekt skansenowski.

Ze względu na zły i pogarszający się stan techniczny przewiduje się wykonanie remontu istniejącego obiektu. Jednocześnie przewiduje się ograniczenie prac przy obiekcie do niezbędnego minimum podyktowanego techniczną koniecznością wykonania prac dla zapewnienia bezpieczeństwa użytkowania budynku.

Zakres prac przewidzianych w niniejszym opracowaniu ma na celu powstrzymanie postępującej destrukcji i degradacji obiektu przy zachowaniu minimalnej ingerencji w zachowaną, historycznie wartościową, strukturę.

Niniejsze opracowanie stanowi dokumentację zamienną dla Projektu Budowlanego zatwierdzonego decyzją z dnia 14 stycznia 2014 nr WB.6740.21.2014 wydaną przez Starostę Lublinieckiego.

Zmiana dotyczy ograniczenia wprowadzanych zmian zarówno w istniejącym budynku jak i w zagospodarowaniu terenu.

Dotychczasowa decyzja o pozwoleniu na budowę obejmowała:

- obiekt: adaptacja na funkcję muzeum obejmującą jego rozbiórkę (demontaż) i odtworzenie oraz przebudowę i adaptację do nowej funkcji
- instalacje: wykonanie instalacji wewnętrznych (elektrycznej, gazowej, wodociągowej, kanalizacji sanitarnej)
- zagospodarowanie terenu: wykonanie przyłączy (elektrycznego, gazu, wody, kanalizacji sanitarnej), zjazdu z ul. Fabrycznej, utwardzenie terenu z przeznaczeniem na miejsca postojowe, wydzielenie miejsca gromadzenia odpadów stałych (śmietnika), wykonanie ogrodzenia, ukształtowanie terenu w sąsiedztwie budynku

Niniejsze opracowanie projektu zamiennego obejmuje:

- obiekt: adaptacja na skansen (ograniczenie wprowadzonych zmian do zakresu niezbędnego dla zachowania budynku w istniejącej postaci, rezygnacja z rozbiórki i odtworzenia obiektu na rzecz zabezpieczenia i wzmocnienia istniejącej struktury, rezygnacja z jego przebudowy)
- instalacje: rezygnacja z wprowadzania instalacji do obiektu
- zagospodarowanie terenu: ograniczenie zakresu do uzgodnionego zjazdu, utwardzenia terenu i ogrodzenia, wykonanie przyłącza elektrycznego; rezygnacja z wykonania przyłączy (wodnego, kanalizacji sanitarnej, gazu)

3.2 Uzasadnienie zmiany zatwierdzonego Projektu Budowl.

Podstawą tworzenia założenia muzealnego, a następnie projektu przebudowy istniejącego obiektu na obiekt muzealny było założenie, że obiekt ten wchodził w skład lub też był elementem zabudowań Fabryki Fajek, jaka istniała w Zborowskim.

Fabryka Fajek rozpoczęła swoją działalność ok. roku 1760. Fajki ceramiczne produkowano w oparciu o holenderską technologię (głównie w zakresie wypału ceramiki) z miejscowych glin. W 1830 produkcja była jeszcze kontynuowana, jednakże w 1860 fajek już nie produkowano. W szczytowym okresie produkcja osiągała poziom 2 milionów fajek rocznie, co dawało dzienną produkcję na poziomie ok. 5-7 tysięcy fajek. Jest to ilość bardzo znaczna, świadcząca o rozbudowanym systemie wypału w fabryce a także wysokim poziomie procesów technologicznych. Pomimo licznych badań i kwerend nie udało się ustalić dokładnego usytuowania fabryki jak również budynków i wyposażenia technologicznego wchodzącego w jej skład. Nie jest znana technika formowania i pozostałych procesów produkcyjnych. Ustalono je, jako prawdopodobne, w analogii do produkcji fajek ceramicznych w innych fabrykach.

Istniejący budynek w Zborowskim przy ul. Fabrycznej 7 legenda (w zasadzie) wiąże z istniejącą wcześniej Fabryką Fajek. Jest to legenda interesująca i godna podtrzymania. Jednakże aktualna wiedza o tym budynku nie dostarcza przekonujących argumentów o rzeczywistym powiązaniu obecnego budynku (chaty raczej) z nieistniejącą już obecnie fabryką fajek.

Z badań dendrochronologicznych wynika, że drewno na wzniesienie zrębowych ścian budynku pochodziło z drzew ściętych w latach 1838–1839. Oznacza to, że budynek wzniesiono ok. 1840 roku lub nieco później. Posadowiony on został, przynajmniej w części, na fundamentach starszego i rozebranego budynku. Z tego budynku pozostała piwnica z dwustronnym dojściem o nieznanym przeznaczeniu, podobnie jak nieznanym jest przeznaczenie budynku w którym ta piwnica istniała. Pierwotnie istniejący budynek był dłuższy o część sąsiadującego z nim budynku murowanego. Dla wzniesienia istniejącego dziś budynku „sąsiada” część budynku rozebrano a część pozostawiono (pozostawiona część nosi obecnie nazwę Fabryki Fajek). Okres tej przebudowy jest trudny do ustalenia – najprawdopodobniej po I wojnie światowej. Należy zauważyć, iż najprawdopodobniej wymienionej wyżej rozbiórkę i wzniesieniu „sąsiada” towarzyszyła również przebudowa dachu w części

pozostawionej. Konstrukcja dachu jest bowiem dużo młodsza od pozostałej bryły budynku. O ile bryła budynku jest w sensie ciesielskim wykonana starannie o tyle więźba dachowa jest stosunkowo prymitywna i materiałowo różniąca się od reszty. Również pokrycie blachą w systemie SIEGENER ORIGINAL (Siegener Pfanne) pochodzi z rozebranych wcześniej budynków, najprawdopodobniej fabrycznych. Blaszane elementy pokrycia wyprodukowano najprawdopodobniej ok. roku 1820. Wątpliwość zatem budzi przeznaczenie istniejącego budynku jako elementu fabryki fajek, choć jego pierwotne przeznaczenie nie jest znane.

Pomijając fakt fabrycznego lub nie, pochodzenia budynku zauważyć trzeba, że jest on bodaj najstarszym budynkiem w okolicy a jako drewniana chata jedynym, jaki pozostał i to w większości z autentycznymi elementami budowy i wykończenia. Już ten fakt przemawia za potrzebą ochrony tego obiektu. A zatem wiek obiektu i jego autentyczność są pierwszorzędnymi czynnikami przemawiającymi za jego ochroną i utrzymaniem.

Przewidziana w zatwierdzonym projekcie koncepcja rozebrania tego obiektu a następnie odbudowania (z wykorzystaniem części elementów) dla uzyskania przestrzeni w pełni muzealnej wydaje się być nieporozumieniem. Autentyczność zostanie wówczas bezpowrotnie zniszczona a zastosowanie współczesnych materiałów i instalacji będzie zaprzeczeniem konserwatorskiej idei ochrony.

Wątpliwości budzi również idea samego muzeum Fabryki Fajek bowiem brak jest w zasadzie eksponatów do tego muzeum. W chwili obecnej w sąsiedniej szkole zawieszono kilka małych gablot z przykładami produkowanych fajek lub ich elementów oraz graficzne przedstawienie domniemanej historii fabryki. Ponadto w posiadaniu miejscowych kolekcjonerów znajduje się kilka wiader złomu ceramicznego fajek. Złom ten dostępny jest w wielu miejscach wsi, co jest zrozumiałe przy tak znacznej produkcji w okresie istnienia fabryki. Brak jest natomiast jakichkolwiek narzędzi, form i innych elementów, które służyły do produkcji fajek. Kolekcja muzealna sprowadziła by się zatem (przynajmniej na początku) tylko do przykładów kilku zachowanych fajek i pewnej ilości złomu ceramicznego. Trudno zatem mówić w tym przypadku o muzeum i kolekcjach muzealnych.

W niniejszym projekcie przyjęto purystyczną zasadę zachowania obiektu z wszelkimi jego elementami, w tym resztkami tynków itp. Wnętrza zachowają swój obecny charakter bez zmian – odtworzone tylko zostaną drewniane podłogi deskowe na legarach, w pomieszczeniach, w których bezsprzecznie one były. Powstanie w ten

sposób przestrzeń autentyczna, którą w przyszłości zawsze można wypełnić jakimiś kolekcjami autentycznych przedmiotów z okolicy, niekoniecznie pochodzących z Fabryki Fajek. Jest to typowe podejście skansenowskie, które charakteryzuje się przede wszystkim pieczołowitością w zachowaniu pierwotnej formy obiektu jako podstawy do ewentualnych scenariuszy muzealnych czy też skansenowskich w przyszłości. Charakter dydaktyczny tak zachowanego obiektu jest bezsprzeczny – umożliwia pokazanie techniki regionalnego budowania w bardzo szerokim zakresie, a być może, w przyszłości, pokazanie również kolekcji różnorodnych artefaktów niejako w naturalnych warunkach zachowanych pomieszczeń.

W konsekwencji w budynku nie przewiduje się wykonania żadnych instalacji – bo nigdy ich tam nie było. Ewentualne instalacje umieszczone zostaną poza obiektem. Jeśli zajdzie taka konieczność to energia elektryczna (np. dla celów oświetlenia) dostarczona zostanie tymczasowym kablem z punktu poza obiektem.

Zakłada się, że obiekt będzie czynny wraz z placem wokół niego tylko w sezonie późnowiosennym, letnim i wczesnojesiennym (w zasadzie od czerwca do końca września). Nie przewiduje się stałej obsługi obiektu a jego oglądanie lub zwiedzanie możliwe będzie po uprzednim uprzedzeniu wyznaczonych do tego celu osób. Organizacja imprez na terenie wokół obiektu będzie możliwa po uprzednim skonsultowaniu ich z zarządzającym obiektem.

Dodatkowe wyposażenie związane z organizowanymi imprezami np. wyposażenie sanitarne czasowo zapewni organizator imprezy. Wyposażenie to będzie likwidowane po zakończeniu imprezy.

4. Sytuacja.

Teren objęty opracowaniem – dz. nr 264/9 – znajduje się we wsi Zborowskie (woj. śląskie, pow. lubliniecki, gm. Ciasna) przy ul. Fabrycznej 7.

Działka, o kształcie zbliżonym do kwadratu, znajduje się po stronie północno-wschodniej ulicy. Działka jest częściowo ogrodzona.

Budynek objęty opracowaniem znajduje się w południowo-zachodniej części działki – zlokalizowany równolegle do ulicy. Budynek styka się szczytem od strony południowo-wschodniej z budynkiem mieszkalnym jednorodzinnym na działce sąsiada (nr 248/9).

5. Zamierzenia projektowe.

5.1 Opis ogólny

Przewiduje się remont istniejącego obiektu i zmianę sposobu jego użytkowania na funkcję skansenowską.

Dla powstrzymania postępującej destrukcji obiektu (spowodowanej głównie przez korozję biologiczną) przewiduje się wykonanie prac remontowych obejmujących wzmocnienie i zabezpieczenie istniejącej struktury obiektu. Zakłada się też zachowanie i zabezpieczenie istniejącego układu konstrukcyjnego.

Nie przewiduje się wprowadzania zmian w układzie funkcjonalnym obiektu, jego przebudowy ani konieczności wyposażania go w instalacje wewnętrzne.

W zakresie zagospodarowania terenu przewiduje się ograniczenie prac do wykonania zjazdu z ul. Fabrycznej, utwardzenia fragmentu terenu, wykonania przyłącza elektrycznego z szafką w ogrodzeniu oraz uzupełnienia ogrodzenia terenu (wszystkie prace ujęte w dotychczasowym, zatwierdzonym Projekcie Budowlanym).

5.2 Dane charakterystyczne.

Długość (bez ostatekóv):	20,33 m
Szerokość (bez ostatekóv):	10,05 m
Wysokość (kalenica):	8,36 m
Powierzchnia użytkowa:	
- piwnica	41,66 m ²

- przyziemie	174,47 m ²
- poddasze (nieużytkowe)	186,52 m ²
Kubatura:	1190 m ³
Powierzchnia zabudowy:	204,30 m ²

5.3 Opis robót budowlanych

FUNDAMENTY

1. Stabilizacja materiału kamiennego ław fundamentowych za pomocą zapraw renowacyjnych – ATLAS seria Złoty Wiek lub REMMERS (przechwycenie kamieni luźnych, uzupełnienie niewielkich ubytków w masie fundamentu, spoinowanie, itp.). Dopuszcza się zastosowanie innych zapraw do kamienia np. zaprawy na bazie cementu romańskiego Parkera ICiMB w Krakowie lub firmowych zapraw do kamienia firm BAUMIT lub TUBAG (po uzgodnieniu z projektantem). Przyjęto 30% powierzchni fundamentów ścian zewnętrznych, przy ich wysokości 0,90 m.
2. Odsłonięcie muru fundamentowego na ok. 10 cm nad poziom terenu (obsypki żwirowej wokół budynku),
3. Zamurowanie okna piwnicznego od strony ul. Fabrycznej
4. Wykonanie mineralnej izolacji przeciwwodnej na odsłoniętej ścianie piwnicznej
5. Wykonanie opaski żwirowej gr. ok. 15-20 cm na szerokość ok. 50 cm z krawężnikami ogrodowymi wokół budynku
6. Wykonanie dwóch fragmentów fundamentów w miejscu ścian szczytowych pomieszczenia piwnicznego o dł. ok. 2 x 3,50 m o szerokości istniejących fundamentów i z nimi połączonych (ok. 40 cm). Głębokość fundamentów ok. 70 cm (taka jak istniejących). Fundamenty wykonać z kamienia na zaprawie cementowej na wzór istniejących. Przed ułożeniem na nim belek podwaliny powierzchnię fundamentu bituminizować.

PIWNICA

Przewiduje się zachowanie istniejącego częściowego podpiwniczenia.

W zasadzie przyjmuje się zakres ingerencji opisany w zatwierdzonym projekcie.

W stosunku do tego projektu należałoby zrezygnować z żelbetowej płyty nasklepiennej. Jej wykonanie wymagałoby odkopania całego sklepienia a to mogłoby naruszyć strukturę gruntu w stopniu zagrażającym konstrukcji komina posadowionego w bezpośrednim sąsiedztwie sklepienia piwnicy.

W stosunku do elementów piwnicy proponuje się:

- a. Przechwycić luźne cegły sklepienia i muru (ATLAS – Złoty Wiek lub REMMERS lub inne po uzgodnieniu z projektantem),

- b. Zamurować okienko (otwór okienny) od strony ul. Fabrycznej murem z cegły pełnej ceramicznej gr. 25 cm na zaprawie cem-wap. Marki > 5 MPa,
- c. Wykonać mineralną izolację na całej powierzchni ściany z zamurowanym otworem okiennym
- d. Zasypać wykop przyścienny piaskiem z mechanicznym zagęszczeniem
- e. Wykonać obsypkę żwirową opaski wokół budynku
- f. Wykonać spoinowanie muru sklepienia i ścian piwnicy po stronie wewnętrznej zaprawami renowacyjnymi ATLAS – Złoty Wiek lub REMMERS
- g. Wykonać doraźną posadzkę w piwnicy z warstwy luźnego żwirku gr. ok. 10 cm, lekko ubitego mechanicznie. Izolacji przeciwwodnych posadzki nie wykonywać.
- h. Wykonać remont schodów oraz fragmentów ścian przy wejściu do piwnicy – wg wytycznych projektanta

ŚCIANY BUDYNKU

ŚCIANY CERAMICZNE

1. Skuć istniejący tynk ze ścian a powierzchnię ścian oczyścić
2. Zinwentaryzować ewentualne zamurowane otwory i inne elementy stratygrafii
3. Przeanalizować możliwość pozostawienia interesujących fragmentów ścian jako nietynkowanych. Dla tych fragmentów mur oczyścić, uzupełnić spoiny (uzupełnienie niepełne bez spoinowania licowanego) zaprawą wapienną i ewentualnie wzmocnić strukturalnie materiał ceramiczny preparatami (emulsjami) akrylowymi np. UNIGRUNT. Nie dokonywać skuć ceramicznego materiału zmurzałego, nie wykonywać wklejek i flekowania ceramiki – pozostawić ceramikę w stanie naturalnym.
4. W pozostałych miejscach odtworzyć tynk przy zastosowaniu wyłącznie zaprawy wapiennej. Powierzchnie tynku wykonać na „szorstko”, nie gładzić (nie stosować gładzi gipsowej itp.). Malować w kolorze białym metodą „białkowania surowego” – nie stosować współczesnych farb do malowania wewnątrz.

ŚCIANY KOMORY I PRZEWODU KOMINOWEGO

Ściany komory i przewodu kominowego wykonane z cegły pełnej ceramicznej na zaprawie wapiennej. Przeznaczenie komory nie jest znane. Należy domniemywać, że zarówno komora jak i przewód kominowy jest zbiorczym kominem czterech palenisk na wzór zbiorczych kominów mieszkań robotników najemnych w tzw. „czworakach”, popularnych obiektach robotników najemnych na terenach administracji pruskiej. W ścianach komory kilka otworów o nieznanym przeznaczeniu. Ściany komory zwężają ku górze przechodząc w przewód kominowy. Do przewodu kominowego w poziomie poddasza podłączono czopuchy czterech pieców usytuowanych w pomieszczeniach parteru. Część czopuchów zniszczona.

W stosunku do ścian w/w ustroju należy:

1. Po stronie wewnętrznej oczyścić zgrubnie powierzchnię cegieł (nie jest konieczne dokładne usuwanie sadzy)
2. Pęknięcia ścian kleić kompozytem żywicznym (w oparciu o żywicę epoksydową). W miejscach przemieszczeń wprowadzić w spoiny pręty stalowe Ø6 o długości ok. 50 cm – w co drugą spoinę na długości pęknięcia. Spoiny te wypełnić zaprawą renowacyjną ATLAS – Złoty Wiek.
3. Cegły zmurszałe, wykazujące tendencję do osypywania się lub łuszczenia wzmocnić strukturalnie kompozytem akrylowym UNIGRUNT
4. Ubytki w spoinach wypełnić (bez licowania spoiny) zaprawą ATLAS – Złoty Wiek. Nie zamurowywać ani w inny sposób zacierać śladów po otworach lub innych elementach w strukturze komory lub komina.
5. Po stronie zewnętrznej komory kominowej w pomieszczeniach skuć tynk z tych ścian. Zinwentaryzować otwory lub ich zamurowania.
6. Po skuciu ściany oczyścić i odkurzyć
7. Proponuje się pozostawienie tych fragmentów ścian bez tynkowania z ewentualnym wzmocnieniem strukturalnym cegieł i uzupełnieniem spoin bez licowania
8. Komin powyżej poddasza oczyścić obustronnie. Ewentualne spękania „zszyć” prętami Ø4,5-6 wg sposobu podanego wyżej. Cegły uszkodzone lub wykazujące tendencję do osypywania wzmocnić strukturalnie. Spękania kleić metodą iniekcji kompozytem na bazie żywicy epoksydowych.
9. W innych przypadkach w tym w stosunku do istniejących w pomieszczeniach dwóch pieców stosować zalecenia zawarte w zatwierdzonym projekcie

ŚCIANY DREWNIANE

Uwagi ogólne

Przyjmuje się purystyczną zasadę pozostawienia jak największej substancji autentycznej. Przyjmuje się, że tzw. zły stan techniczny elementu nie stanowi podstawy do jego wymiany o ile nie utracił swojej geometrii. Elementy uszkodzone czynnikami korozji biologicznej należy w pierwszym rzędzie wzmocnić strukturalnie kompozytami żywicznymi przy pozostawieniu obrazu ich uszkodzeń. W miarę możliwości unika się wklejek, flekowania, szpachlowania itp. Wymiana elementu „na nowy” może nastąpić tylko w szczególnych wypadkach poprzedzonych wnikliwą analizą. Dla „nowych elementów” należy bezwzględnie stosować „drewno stare”, pochodzące z rozbiórek innych starych obiektów budowlanych – stosowanie współczesnego drewna jest niedopuszczalne. Drewno „stare”, pochodzące z rozbiórek należy przed zastosowaniem impregnować grzybobójczo i przeciwgrzybicznie. W trakcie robót należy pozostawić istniejące tynki wewnętrzne i zewnętrzne. Należy je przychwycić do ścian i wzmocnić strukturalnie. Nie należy

uzupełniać tynków na pozostałych powierzchniach, lecz pozostawić surowe ściany ze śladami oryginalnych „zaciosów”, „zacięć”, „kołkowania” i innych elementów mocowania tynków do ścian – elementy te mają pokazywać dawną technikę wykonania robót wykończeniowych.

Wszystkie ściany i ich element należy impregnować zgodnie z zaleceniami ekspertyzy mikologicznej.

Ściany zewnętrzne

1. Przyjmuje się (dla celów kosztorysowania) wymianę ok. 50% belek podwalinowych. Istniejące belki podwalinowe można zastąpić belkami z podkładów kolejowych. W narożach belki łączyć na zakład bez остатków. Wysokość belek nowych powinna być mniejsza od istniejącej, tak by montaż wykonywać bez podnoszenia elementów ścian. Ewentualną wymianę rozpocząć od węzłów.
2. Część belek przeznaczyć do wzmocnienia strukturalnego epoksydowym kompozytem żywicznym wg wskazań odpowiednich kart technologicznych i materiałowych
3. Wzmocnienie strukturalne kompozytami żywicznymi belek ściennych realizowane trzema metodami (szczegółowe wyznaczenie elementów musi nastąpić na budowie):
 - a. Jako wzmocnienie (impregnacja) powierzchniowe, stosowane dla uszkodzeń z żerowiskami otwartymi (głównie ściana szczytowa) technika wymalowań jedno lub wielokrotnych,
 - b. Jako wzmocnienie (impregnacja) płytka dla żerowisk osłoniętych powierzchniową warstwą drewna (iniekcja płytka),
 - c. Jako wzmocnienie (impregnacja) głęboka dla drewna porażonego grzybami lub z głębokimi żerowiskami (iniekcja głęboka, skrośna)

ZUŻYCIE: Zużycie kompozytu (w przeliczeniu na masę kompozytu bez rozpuszczalnika) jest uzależnione od stopnia degradacji elementu i sposobu aplikowania kompozytu.

Dla celów kosztorysowania przyjmuje się zużycie na 1 m² powierzchni elementu poddanego aplikacji lub na 1 m³ impregnowanego drewna.

Dla belek i elementów ściennych, impregnowanych „powierzchniowo”, oznacza to uśrednione zużycie na 1 m² powierzchni ściany (aplikacja jednostronna):

$$m_p = 400 \text{ g/m}^2$$

Dla elementów w całości impregnowanych skrośnie (impregnacja pojedynczych belek i innych elementów) zużycie kompozytu dla celów kosztorysowania podaje się w przeliczeniu na 1 m³ objętości impregnowanego drewna: $m_v = 3000 \text{ g/m}^3$.

Rzeczywiste zużycie ustala się indywidualnie w trakcie prowadzenia prac remontowych.

4. Odtworzenie fragmentów ścian w konstrukcji zrębowej ze starego drewna (pochodzącego z rozbiórki innych obiektów i stosownie zaimpregnowanego przed czynnikami korozji biologicznej) – dotyczy ścian podłużnych.
5. Niwelacja osiadania fragmentu ściany podłużnej od strony tylnej w strefie piwnicy.
6. Wymiana fragmentów belek murlat osadzonych na rysiach
7. Przebudowa ściany szczytowej polegająca na:
 - a. Impregnacji wzmacniającej istniejących i zachowanych belek kompozytem żywicznym
 - b. Wykonanie lisic stabilizujących wzmocnione fragmenty ściany,
 - c. Nabicie listew 4/4 cm na zachowane belki od strony zewnętrznej w rozstawie co ok. 60 cm – listwy tylko na wysokość ścian parteru
 - d. Nabicie desek gr. 19 mm na w/w listwy. Deski bić ażurowo ze szczeliną ok. 10 mm – deski tylko na wysokość ścian parteru.
 - e. Nabicie na deski siatki rabbitza (lub innej pod tynk)
 - f. Wykonanie tynku gliniano-wapiennego gr. ok. 25 mm, zatartego na ostro i malowanego na biało farbami wapiennymi z kazeiną
 - g. Wykonanie daszka okapowego nad ścianą tynkowaną krytego gontem
 - h. Wykonanie deskowania szczytu ściany szczytowej (nad daszkiem okapowym) deskami o grubości 25 mm i szerokości minimum 15 cm w układzie pionowym na „nakładkę”
8. Zabiegi zachowawcze dla tynków istniejących (wewnętrznych i zewnętrznych) polegające na:
 - a. Przechwyceniu tynku odpadającego za pomocą wkrętów do drewna (lby wkrętów zatrzeć zaprawa glinianą). Tynków nie należy kleić do belek.
 - b. Przechwycone tynki szpachelkami oczyścić z wcześniejszych wymalowań.
 - c. Ewentualne ubytki w powierzchni tynków uzupełnić zaprawą glinianą
 - d. Pozostawione tynki lub ich fragmenty malować na biało farbami wapiennymi z kazeiną. W miarę możliwości nie uzupełniać na ścianach zrębowych tynków brakujących, nie usuwając jednakże kołków i zaciosów pozostałych po tych tynkach. Biel naturalną wapna złamać delikatnie ultramaryną
9. Odtworzyć stolarkę okienną jako proste okna skrzynkowe wykonane prostymi technikami stolarskimi z pojedynczym szkleniem
10. Impregnować pozostawione jako nietynkowane fragmenty ścian z podbarwieniem wg zaleceń konserwatora zabytków.
11. Wykonać stopień schodowy przed wejściami do chaty jako surowy kamienny z kamienia rzędownego
12. Wokół budynku wykonać opaskę żwirową, z warstwą grubości ok. 10 cm i szerokości ok. 80 cm, ograniczoną betonowymi krawężnikami ogrodowymi

Ściany wewnętrzne

1. W miarę możliwości zachować wszystkie elementy istniejących ścian
2. Zachować istniejące tynki tak w całości jak i we fragmentach

3. Belki ścian w miarę potrzeb wzmacniać strukturalnie na identycznych zasadach jak ściany zewnętrzne
4. Belek podwalinowych nie wymieniać – stosować rekonstrukcje przy zastosowaniu kompozytu żywicznego
5. Zdemontować i wyprostować fragment ściany poprzecznej w sąsiedztwie piwnicy od strony tylnej podłużnej ściany zewnętrznej
6. Fragmenty ścian bez tynków impregnować z pozostawieniem kołkowania i zaciosów pod brakujące tynki – tynków tych nie odtwarzać
7. Istniejące tynki w miarę potrzeb przychwycić do belek wkrętami jak dla ścian zewnętrznych
8. Wykończenie pozostawionych tynków jak dla tynków ścian zewnętrznych

POSADZKI I PODŁOGI

1. Istniejące posadzki kamienne oczyścić, delikatnie spoinować i pozostawić bez zmian
2. W pozostałych pomieszczeniach wykonać podłogi deskowe białe, z desek gr. 35 mm, na legarach 10x10 cm w rozstawie co 70 cm. Legary kłaść poprzez paski z papy bezpośrednio na podsypce wykonanej z drobnoziarnistego keramzytu. Warstwa podsypki gr. ok. 10 cm, wymieszana z niewielką ilością piasku i zagęszczona mechanicznie. Nie wykonywać izolacji przeciwwilgociowej powierzchni podpodłogowej.

STROP

1. Konstrukcja stropu bez zmian – nie przewiduje się użytkowania powierzchni poddasza.
2. Fragmenty pojedynczych belek stropowych do wymiany wg wskazań projektanta
3. Brakujące fragmenty stropu odtworzyć z drewna starego (z rozbiórek innych obiektów)
4. Belki impregnować
5. Belki od strony pomieszczeń oczyścić ze starych wymalowań i po oczyszczeniu malować powtórnie farbą wapienną z kazeiną
6. Polepę stropu poddasza uzupełnić polepą glinianą z dodatkiem wapna i mineralizowanych (chlorek wapniowy) trocin

DACH

1. Konstrukcja dachu w zasadzie bez zmian – uszkodzone krokwie wymienić w całości lub we fragmentach inne wzmocnić
2. Płatwie wzmocnić
3. Zdemontować istniejącą blachę pokrycia i zastąpić ja taką samą. Zastosować blachę o identycznym ze zdemontowaną kształcie: Siegener Pfanne produkcji Niemieckiej (Firma: PROGE – Profilverkauf Gehrman GmbH 57074 SIEGEN St.-Johann-Straße 23 tel. 0271-88090-0)
(strona int. www.proge.de/pfannenbleche/siegener-pfanne/)
4. Nie stosować rynien ani rur spustowych

5. Zagęścić krokwie w polu skrajnym od strony budynku sąsiada poprzez wprowadzenie dodatkowej krokwi wraz z jętką
6. W pasie min. 2m od ściany sąsiada wykonać zabezpieczenie ppoż w klasie EI60 w technologii G-K zgodnie z rozwiązaniem systemowym (np. Rigips: 10 cm wełny min., 2x GKF gr. 12,5 mm na zakład)

5.4 Instalacje wewnętrzne

Nie przewiduje się wykonania instalacji wewnętrznych (wod-kan, CO, wentylacji, elektrycznej, gazu) w obiekcie.

Ze względu na zagadnienia związane z ochroną przeciwpożarową przewiduje się jedynie wyposażenie obiektu w instalację odgromową oraz oświetlenie ewakuacyjne i p-poż sygnalizację alarmową. W/w instalacje wykonane zostaną zgodnie z założeniami z dotychczasowego zatwierdzonego Projektu Budowlanego.

INSTALACJA ODGROMOWA

Przewiduje się wykonanie instalacji odgromowej obiektu. Instalacja wykorzystywać będzie układ zwodów pionowych i poziomych oraz pokrycie dachu z blachy.

OŚWIETLENIE EWAKUACYJNE

Zainstalowanie nad przejściami ewakuacyjnymi (po każdej stronie) opraw oświetlenia ewakuacyjnego z zasilaniem awaryjnym zapewniających natężenie oświetlenia wyjść ewakuacyjnych wynoszące nie mniej niż 10 luksów.

SYGNALIZACJA POŻARU

Przewiduje się wyposażenie obiektu w samoczynne urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe służące do samoczynnego wykrywania pożaru i przekazywania sygnałów alarmowych do stanowiska kierowania PSP w Lublińcu.

5.5 Zagospodarowanie terenu

Przewiduje się wykonanie zagospodarowania terenu według zatwierdzonego Projektu Budowlanego z ograniczeniem jego zakresu.

Przewidziany do wykonania zakres robót obejmuje wykonanie zjazdu z ul. Fabrycznej, utwardzenie terenu na potrzeby miejsc postojowych i śmietnika, wykonanie ogrodzenia, wykonanie przyłącza elektrycznego zakończonych skrzynką w granicy działki.

Zrezygnowano z wykonania przyłączy (wodnego, kanalizacji sanitarnej, gazu).

ZJAZD I UTWARDZENIE TERENU

Zjazd na działkę z drogi gminnej – ul. Fabrycznej – o szerokości 4 m o nawierzchni szutrowej.

Rozwiązanie zjazdu i utwardzenia wg. zatwierdzonego Projektu Budowlanego.

PRZYŁĄCZE ELEKTRYCZNE

Miejszem dostarczenia energii będzie stanowisko słupowe linii niskiego napięcia znajdujące się w granicy nieruchomości od strony ulicy Fabrycznej.

Układ pomiarowo-rozliczeniowy z licznikiem energii elektrycznej bezpośrednim znajdować się będzie w szafce pomiarowej umieszczonej w granicy działki w bezpośredniej bliskości złącza kablowego.

Rozwiązanie przyłącza elektrycznego wg. zatwierdzonego Projektu Budowlanego.

6. Ochrona przeciwpożarowa

Przewidywane zmiany w zatwierdzonym Projekcie Budowlanym nie naruszają przyjętych założeń ochrony przeciwpożarowych jak i wytycznych zawartych w „Ekspertyzie technicznej w zakresie warunków ochrony przeciwpożarowej” opracowanej przez inż. Eugeniusza Dudka i mgr inż. Pawła Stasiaka.

6.1 POWIERZCHNIA, WYSOKOŚĆ, LICZBA KONDYGNACJI

Budynek fabryki fajek jest budynkiem jednokondygnacyjnym o powierzchni użytkowej 216,13 m² z częściowym podpiwniczeniem i poddaszem nieużytkowym.

6.2 ODLEGŁOŚĆ OD OBIEKTÓW SĄSIADUJĄCYCH

Budynek usytuowany jest w północnej pierzei ulicy Fabrycznej, we wschodniej granicy działki. Od wschodu przylega budynek mieszkalny jednorodzinny murowany z przekryciem z blachy.

Po przeciwnej stronie ulicy w odległości ok. 12m posadowiony jest budynek leśnictwa wykonany w technologii tradycyjnej z przekryciem z blachy.

6.3 PARAMETRY POŻAROWE WYSTĘPUJĄCYCH SUBSTANCJI PALNYCH

W obiekcie nie będą przechowywane substancje łatwopalne.

6.4 PRZEWIDYWANA WIELKOŚĆ OBCIĄŻENIA OGNIOWEGO

Dla obiektów zaklasyfikowanych do kategorii zagrożenia ludzi nie określa się wielkości gęstości obciążenia ogniowego.

W obiekcie nie będą występowały pomieszczenia techniczne i magazynowe o powierzchni przekraczającej 200m² i gęstości obciążenia ogniowego przekraczającej 500 MJ/m².

6.5 KATEGORIA ZAGROŻENIA LUDZI.

Obiekt przeznaczony jest na funkcję skansenową.

Łączna ilość osób przebywających w budynku nie będzie przekraczała 10-ciu osób zwiedzających i 2 osób personelu.

Budynek zaklasyfikowany będzie do kategorii zagrożenia ludzi ZL III.

6.6 OCENA ZAGROŻENIA WYBUCHEM

W obiekcie nie będą występowały pomieszczenia zagrożone wybuchem.

6.7 PODZIAŁ NA STREFY POŻAROWE

Obiekt stanowi jedną strefę pożarową.

Od przylegającego od strony wschodniej oddzielony jest istniejącą ścianą murowaną budynku mieszkalnego o wysokości równej z przedmiotowym budynkiem.

Bezpośrednio pod pokryciem dachu w przedmiotowym budynku wykonany zostanie pas o szerokości 200 cm i klasie odporności ogniowej EI 60.

Odległość otworów okiennych w sąsiednim budynku mieszkalnym od ściany posadowionej w granicy działki wynosi ok. 1m. Odległość otworów okiennych w przedmiotowym budynku także wynosi min. 1 m.

6.8 KLASA ODPORNOŚCI POŻAROWEJ BUDYNKU. ODPORNOŚĆ OGNIOWA ELEMENTÓW BUDOWLANYCH.

Budynek w całości (z wyłączeniem komory pieca i komina murowanych z cegły ceramicznej, piwnicy – murowanej z cegły ceramicznej ze sklepieniem łukowym z cegły ceramicznej i fundamentów – z kamienia) wykonany jest z elementów drewnianych.

6.9 WARUNKI EWAKUACJI

Do budynku prowadzą dwa wejścia w elewacjach północnej i południowej.

Szerokość tych drzwi wynosi 100 cm, a wysokość 175 cm.

Wewnętrzne otwory przejściowe i drzwi do pomieszczeń mają wysokość 175 cm i szerokość 90 cm. Z poziomu piwnicy prowadzą przebudowane schody dwubiegowe o szerokości biegów i spocznika 116 cm. Bieg w świetle pochwyty 100 cm.

Wysokość pomieszczeń wynosi 250 cm.

Długość przejść ewakuacyjnych prowadzących przez maksymalnie 3 pomieszczenia nie przekracza 12 m.

6.10 URZĄDZENIA PRZECIWPOŻAROWE

Obiekt wyposażony będzie w samoczynne urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe służące do samoczynnego wykrywania pożaru i przekazywania sygnałów alarmowych do stanowiska kierowania PSP w Lublińcu.

6.11 WYPOSAŻENIE W PODRĘCZNY SPRZĘT GAŚNICZY

Obiekt wyposażony będzie w gaśnice o ilości środka gaśniczego 2 kg (lub 3 dm³) na każde 100m² powierzchni – tj. 3 szt.

6.12 ZAOPATRZENIE WODNE DO ZEWNĘTRZNEGO GASZENIA

Zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia w wymaganej ilości 10 l/s zapewnione jest z istniejącej sieci wodociągowej $\varnothing 160$ z hydrantami dn80 o wydajności 10 l/s przy ciśnieniu 0,2 MPa.

Najbliższy hydrant zlokalizowany jest w odległości do 60 m od budynku.

6.13 DROGI POŻAROWE

Dojazd pożarowy do obiektu stanowi jezdnia ulicy Fabrycznej przebiegająca od strony północnej równolegle do elewacji frontowej.

6.14 INNE WAŻNE DANE

Z uwagi na występujące warunki ochrony przeciwpożarowej, zgodnie z zaleceniami ekspertyzy, zastosowano następujące ponadstandardowe rozwiązania techniczne mające na celu poprawienie bezpieczeństwa osób przebywających w obiekcie:

- Zainstalowanie nad przejściami ewakuacyjnymi (po każdej stronie) opraw oświetlenia ewakuacyjnego z zasilaniem awaryjnym zapewniających natężenie oświetlenia dróg ewakuacyjnych wynoszące nie mniej niż 10 luksów,
- Wyposażenie obiektu w przeciwpożarowy wyłącznik prądu
- Wyposażenie obiektu w samoczynne urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe służące do samoczynnego wykrywania pożaru i przekazywania sygnałów alarmowych do stanowiska kierowania PSP w Lublińcu

Ze względu na odstąpienie od realizacji instalacji wewnętrznych w obiekcie (w tym wewnętrznej instalacji gazu) bezprzedmiotowym stało się, przewidywane w zatwierdzonym PB, wyposażenie obiektu w urządzenia do detekcji gazu.

7. INFORMACJA BIOŻ

Zadanie inwest.: **Remont i zmiana sposobu użytkowania budynku "Fabryki Fajek" na skansen**

Inwestor: **Gmina Ciasna
ul. Nowa 1a
42-793 Ciasna**

Adres budowy: **ul. Fabryczna 7, 42-793 Zborowskie dz. nr 264/9**

Projektant: **mgr inż. arch. Wojciech ŁOBODA
uprawnienia budowl. 25/10/SLOKK
(architektura)**

7.1 ZAKRES ROBÓT DLA CAŁEGO ZAMIERZENIA BUDOWLANEGO ORAZ KOLEJNOŚĆ REALIZACJI.

Niniejsze opracowanie dotyczy remontu i zmiany sposobu użytkowania istniejącego budynku „Fabryki Fajek” w Zborowskim.

Kolejność realizacji:

- roboty związane ze wzmacnianiem konstrukcji murowanych (ściany piwnic, komora pieca, komin)
- zamurowania otworów
- roboty związane ze wzmacnianiem konstrukcji drewnianej (ściany, stropy, dach)
- wykonanie elementów konstrukcji drewnianej dachu i stropów
- wymiana pokrycia dachu
- wykonanie obudowy p-poż dachu
- wykonanie instalacji odgromowej
- wykonanie instalacji wewnętrznych
- prace wykończeniowe, osadzanie stolarki otworowej
- prace w terenie
- wykonanie prac wykończeniowych.

7.2 WYKAZ ISTNIEJĄCYCH OBIEKTÓW BUDOWLANYCH

Obiekt objęty opracowaniem przylega ścianą południowo-wschodnią do istniejącego budynku mieszkalnego sąsiada.

Działka objęta opracowaniem jest wolna od innej zabudowy i uzbrojenia terenu.

7.3 ELEMENTY ZAGOSPODAROWANIA DZIAŁKI LUB TERENU KTÓRE MOGĄ STWARZAĆ ZAGROŻENIE BEZPIECZEŃSTWA I ZDROWIA LUDZI.

Podczas wykonywania robót budowlanych miejscami na działce, które mogą stwarzać zagrożenie są:

- miejsce składowania materiałów budowlanych,
- stanowisko betoniarskie,
- stanowiska murarskie,
- stanowisko stolarsko-ciesielskie,
- rusztowania do prac montażowych,
- miejsca montażu konstrukcji i pokrycia dachu,

- prace na wysokościach (roboty przy konstrukcji i pokryciu dachu, instalacji odgromowej, ścianie szczytowej, stropie nad przyziemiem)

7.4 PRZEWIDYWANE ZAGROŻENIE PODCZAS REALIZACJI ROBÓT BUDOWLANYCH.

1 - upadek z wysokości

Ekspozycja zagrożenia duża przy prowadzonych na wysokości: roboty przy konstrukcji i pokryciu dachu, instalacji odgromowej, ścianie szczytowej, stropie nad przyziemiem.

Miejsce występowania to: rusztowania, drabiny, prace na dachu.

2 – skaleczenia

Miejsce wystąpienia to stanowiska pracy z elementami stalowymi, drewnianymi - ostre krawędzie stali, drewna, elektronarzędzia do cięcia, odłamki szkła.

3 - poślizgnięcie się, potknięcie, upadek

Miejsce wystąpienia to stanowisko pracy, teren prowadzonych prac.

4 - uderzenia i przygniecenie

Miejsce wystąpienia zagrożenia: przy robotach montażowych, konstrukcji dachu, przy ręcznym transporcie materiałów.

5 - porażenie prądem elektrycznym

Miejsce wystąpienia to elektronarzędzia, betoniarka, kable przesyłające energię elektryczną, montaż instalacji elektrycznej.

6 - Upadające przedmioty

Ekspozycja zagrożenia duża – roboty prowadzone na wysokościach.

7 - Urazy oczu

Ekspozycja zagrożenia możliwa przy pracach tynkarskich, malarskich.

8 - Przysypanie

Miejsce wystąpienia: wykopy przy wykonywaniu sieci zewnętrznych - szczególne zagrożenie przy wykopach wąskoprzestrzennych.

7.5 INFORMACJA O SPOSOBIE PROWADZENIA INSTRUKTAŻU PRACOWNIKÓW PRZED PRZYSTĄPIENIEM DO REALIZACJI ROBÓT.

- Pracownicy wykonujący poszczególne rodzaje robót muszą posiadać wymagane przepisami uprawnienia.
- Przed przystąpieniem do wykonywania robót wszyscy pracownicy muszą zostać przeszkoleni przez kierownika robót w zakresie bezpiecznej realizacji robót demontażowych. Pracownicy muszą przejść przeszkolenie ogólne oraz

stanowiskowe w zakresie bezpiecznej realizacji robót zgodnie z przepisami o bezpieczeństwie pracy.

7.6 ŚRODKI TECHNICZNE I ORGANIZACYJNE, ZAPOBIEGAJĄCE NIEBEZPIECZEŃSTWOM WYNIKAJĄCYM Z WYKONYWANIA ROBÓT BUDOWLANYCH W STREFACH SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA ZDROWIA LUB W ICH SĄSIEDZTWIE, W TYM ZAPEWNIAJĄCYCH BEZPIECZNĄ I SPRAWNĄ KOMUNIKACJĘ, UMOŻLIWIAJĄCĄ SZYBKĄ EWAKUACJĘ NA WYPADEK POŻARU, AWARII LUB INNYCH ZAGROŻEŃ.

- Przed przystąpieniem do prac należy odpowiednio odgrodzić i oznaczyć teren.
- Podczas prowadzenia robót pracownicy zobowiązani są do stosowania środków ochrony osobistej tj. kasków, okularów, szelek itp.
- Prowadzone prace muszą być prowadzone zgodnie z Warunkami technicznymi wykonywania i odbioru robót pod stałym nadzorem posiadającego odpowiednie przeszkolenie brygadzystę lub kierownika robót.
- Podczas realizacji robót przestrzegać należy przepisów obowiązujących podczas wykonywania prac budowlanych (rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz. U. nr47 poz.401 z dnia 19 marca 2003 r).
- Prace należy wykonywać zgodnie z przepisami BHP, normami i sztuką budowlaną.
- Stosować rusztowania systemowe jednego producenta, odpowiednio stężone.
- Ustawienie rusztowań i zamocowania powinno być zgodnie z zaleceniami technicznymi producenta rusztowań.
- Stosowane narzędzia i urządzenia muszą być sprawne technicznie. Tam gdzie jest to wymagane przepisami, powinien posiadać aktualne dokumenty potwierdzające dopuszczenie sprzętu do użytkowania. Narzędzia należy wykorzystywać zgodnie z ich przeznaczeniem.
- Pracownicy wykonujący poszczególne rodzaje robót muszą posiadać wymagane przepisami uprawnienia, operatorzy maszyn budowlanych muszą posiadać odpowiednie uprawnienia do ich obsługi.
- Wszyscy pracownicy realizujący prace powinni być poinformowani o lokalizacji najbliższego telefonu pozwalającego na powiadomienie o ewentualnym wypadku służb ratowniczych, lokalizacji hydrantu przeciwpożarowego, lokalizacji pomieszczenia kierownika robót.